

Kunstiained

1. Ainevaldkond „Kunstiained”

1.1. Ainevaldkonna kirjeldus

Kunstide valdkonna aineid ühendab Pärnjõe Koolis tähelepanu pööramine loovuse ja eneseväljendusoskuse arenemisele ning tervikliku maailmapildi kujunemisele. Kunstidega tegelemise kaudu saadakse meie koolis teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Oluline on mõtlemise paindlikkus ning avatus kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetavad toimetulekut kiiresti muutuv ja mitmekultuurilises maailmas. Praktiline kunstidega tegelemine arendab tundemaailma, intuiitivset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena. Kunstitegevused tasakaalustavad teiste ainete valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitivse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab loovalt läheneda probleemidele, väärtustab erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

- 1) teadmised kunstidest (analüüs);
- 2) erinevate kunstide seostamine (süntees);
- 3) ainealane (verbaalne) keel;
- 4) loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine);
- 5) kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
- 6) oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
- 7) kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

1.2. Ainevaldkonna õppeained

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mis on kohustuslikud kõigis põhikooliastmeis.

Kunsti ja muusikat õpitakse 1.–9. klassini.

Kunstiainete nädalatundide jaotumine kooliastmeti.

I kooliaste

Kunst – 4/5 nädalatundi

Muusika – 6 nädalatundi

II kooliaste

Kunst – 4 nädalatundi

Muusika – 5 nädalatundi

III kooliaste

Kunst – 3 nädalatundi

Muusika – 3 nädalatundi

Lisatundide kasutamise põhjendus:

Kunsti lisatund 2. klassis on vajalik selleks, et õpilased saaksid rohkem tegeleda käelise tegevusega, samuti õpiksid paremini kasutama etteandtud pinda. Kasutatakse erinevaid tehnikaid ja vahendeid, tehakse ka digitaalseid pilte.

Muusika lisatund annab võimaluse süvendaatult tutvustada rahvuslikke kultuuritraditsioone,

arendada riiklikus õppekavas ettenähtud pillimänguoskusi.

1.3. Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja -hinnangute – kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega sobiliku õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Üldpädevuste kujundamisel Pärnjõe Koolis on oluline kooli ning kodu koostöö.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppiia identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsivate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismuuseumierimine, ühistes kunstiprojektides ning valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti.

Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uuendustes olukordades. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppiia rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat.

Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms).

Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Ettevõtlikkuspädevus. Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse

tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid.

Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid.

Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Digipädevus- ainetundides kasutatakse erinevaid infotehnoloogia vahendeid

1.4. Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Nüüdisaegsele kultuurile on olemuslik interdistsiplinaarsus. Kunstid on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteevisidega. Inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm on oma erinevates avaldumisvormides kunstide aines, seega teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstide loomulik osa.

Kunstiainetes ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi.

1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine.

Paljudesainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus). Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

3. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

1) sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;

2) emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;

3) loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;

4) matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);

5) käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);

6) kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

4. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid.

1.5. Läbivad teemad

Kunstiainetes on võimalik kaasata kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam.

Teemad „Väärtused ja kõlblus” ning „Kultuuriline identiteet” on kunstiainetele eriomased.

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse

kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis onnoorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaüritustel ja õpilastööde näitustel.

Teemaga „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” seondub kunstides oma võimete ja huvide teadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiatega, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.

Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” lõimimine kunstide õppesse.

Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist võivad alguse saada elu jooksul püsivad harrastused. See lõimub nii elukestva õppe põhimõtte teadvustamise kui ka läbiva teemaga „Tervis ja ohutus”. Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis, suurt tähelepanu pööratakse erinevatele keskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele. Kunstide eriline panus teemade „Keskkonna ja jätkusuutlik areng” ning „Teabekeskond” käsitlemisel on valdkondliku vaatenurga lisamine.

Seehõlmas mitmekülgseid oskusi nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine.

Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.

2. KUNST

2.1. Üldalused

2.1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Pärnjõe Koolis taotletakse kunstiõpetusega, et õpilane:

- 1) tunnetab ja arendab oma loominguulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid;
 - 2) kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus;
 - 3) analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, kasutades põhikoolis omandatud ainealast terminoloogiat, ning põhjendab oma arvamust;
 - 4) märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
 - 5) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
 - 6) seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt; teadvustab kultuurilist mitmekesisust.
- Põhikooli lõpuks teadvustab kunsti rolli nii oma elus kui ka ühiskonnas ja orienteerub visuaalses keskkonnas.

2.1.2. Õppeaine kirjeldus

Kunstiõppe siht Pärnjõe Koolis on omandada visuaalne haridus ning arendada mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises muutuvmas maailmas. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Aine õppimise osad on:

- 1) uurimine ja oma ideede arendamine;
- 2) väljendusvahendite loov rakendamine;
- 3) mõtestamine ja refleksioon.

Ülalnimetatud õppimise osad on omavahel orgaaniliselt ja tihedalt põimunud – õpilase loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu.

Oskuste kujunemine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti sidemetest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemi kui ka võtmena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks. Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele annavad aluse õppekäigud muuseumidesse ja galeriidesse.

Kunstiajalooost näidete valikul lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ja visuaalsest kultuurist Eestis. Tutvustatakse ka Väandra vallas ning Pärnu maakonnast pärit kunstnikke.

2.1.3. Kunstipädevus

Kunstipädevus seostub kultuurilise teadlikkusega, hõlmates põhiteadmisi Eesti ja Euroopa kultuurisaavutustest ning maailma kultuurilise mitmekesisuse mõistmist. Kunstipädevus hõlmab oskust väljendada enda ideid mitmekesisete kunstiliste vahenditega ning väärtustada loomingulisi saavutusi visuaalsetes kunstides ja muusikas.

Kunstipädevusse kuulub eneseväljendusoskus, isikupära teadvustamine, oskus uurida varasema kultuuripärandi varasalvi ning valmisolek leida uusi lahendusi muutuvates oludes. Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab oma loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
- 2) kasutab loovtöodes mitmekesiselisi visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle; oskab kujundada oma arvamust ning väljendada oma emotsioone;
- 3) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb kunstide individuaal- ja koostööprojektides ning hindab lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- 4) märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib kultuurinähtusi ning oskab kriitilis-loominguliselt hinnata massi- ja süvakultuuri;
- 5) väärtustab, hoiab ning arendab Eesti kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, väärtustab maailmakultuuri mitmekesisust, otsib kultuurinähtuste seoseid teaduse, tehnoloogia ja majandusega nii minevikus kui ka tänapäeval

2.1.4. Õppetegevused

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja

- oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile;
 - 3) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni;
 - 4) kasutatakse mitmekesisest õpikeskkonda: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, muuseumid, näitused, arvutiklass, virtuaalkeskond jne;
 - 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid materjale ning töövahendeid;
 - 6) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist.

I astmes on oluline mänguline, eksperimenteeriv ja uuriv käsitlus, mis toetab laste spontaanset eneseväljendust ning julgustab märkama ja vaatlema erinevaid nähtusi. Loovtööde ainest ammutatakse nii oma elust, lähiümbrusest kui ka kunstiloost. Teadmised ja tehnilised oskused omandatakse loova tegevuse käigus.

Kunstiteostest rääkimine toetab oma seisukoha, tolerantsuse ning väärtushinnangute kujunemist.

Koostöö- ja arutlusoskuste arendamiseks kasutatakse lisaks individuaalsetele töödele rühmatöid.

II astmes tutvutakse teadlikumalt kunsti aluste ja kunstilooga ning luuakse sildu kunstiajaloo jätkanapäeva vahel. Pööratakse rohkem tähelepanu ümbritseva maailma edasiandmisele loomingulistes kunstitöodes. Õpilasi juhatakse ise valikuid tegema (tehnikat, teemade valik jne) ning otsima pildimaterjali, et kasutada seda abivahendi või lähtekohana. Kunstiteoste ja visuaalse kultuuri näidete analüüsimine toetab kriitilise mõtlemise ja ainealase keeleoskuse arenemist.

III astmes omandatakse teoreetilisemal tasemel teadmisi kunsti nii märgilistest (sümbol, allegooria, tsitaat jne) kui ka vormilistest (värv, valgus ja vari, perspektiiv, kompositsioon jne) väljendusvahenditest. Loomingulistes töodes katsetatakse uusi meediume ning väljundeid; seatakse järjest rohkem endale ise ülesandeid; mängitakse vormielementide ja väljendusvahenditega teose isikupära ning sõnumi huvides. Teadlikumalt võetakse eeskujuks kunstiteoseid ja -stiile, analüüsitakse teoseid ning otsitakse visuaalset ja verbaalset infot. Kunsti käsitletakse visuaalse ning sotsiaalse keskkonna osana.

Kunst kui õppeaine on oma olemuselt mittelineaarne, õppesisu punkte käsitletakse õppes omavahel tihedalt põimunult. Nende võimalike kombinatsioonide lõputu arv eeldab õpetaja loovust ja teadlikkust valikute tegemisel.

2.1.5. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet. Hindamisel peetakse Pärnjõe Koolis eriti oluliseks tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata. Õpilaste motivatsiooni tõstmiseks on kevadisel näitusel välja pandud iga õpilase vähemalt üks töö. Valmis tööd on kõik alati välja pandud klassides.

2.1.6. Füüsiline õpikeskkond

Kool korraldab kunstivaldkonna ainete õppe klassis, kus on selleks vajalikud tingimused ja vahendid.

Kunst: 1) individuaalseks ja rühmatöökaks vajalik pind;

- 2) 500luksise päevavalgusspektriga valgustus tööpinnal ning vesi/kanalisatsioon;

- 3) lauad koos joonistusalustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika;
- 4) vajalikud töövahendid ja materjalid;
- 5) kunstiraamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;
- 6) projektorid, foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri kasutamise võimalus ning internetiühendus.

2.2. I kooliaste

2.2.1. Kooliastme õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 2) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- 3) leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- 4) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- 5) tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- 6) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- 7) kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurija õppekeskkonnades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

2.2.2. Õppesisu

1. klass

Õppesisu	Õpitulemus
Kujutamise- ja vormiõpetus. Inimese kujutamine: täisfiguur eestvaates, portree eestvaates. Eluslooduse (loomad, linnud, putukad jne iseloomulikus asendis) kujutamine joone ja silueti abil. Tutvumine geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaesemetega (ruumiliselt voolumisel ja meisterdamisel ning tasapinnaliselt joonistamisel ja maalimisel figuuride ülesehitamise ühe võttena).	Õpilane: Oskab kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguliseks eneseväljenduseks. Oskab kasutada kääre ja paberist šabloon järgi ise detaile välja lõigata. Oskab liimiga katta pindu ja teeb liimimistöid korrektselt, hoides puhta töö ja töölaua. Oskab kujutada figuure.
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus. Kuuevärviring: põhivärvid (kollane, punane, sinine) ja nende segamisel saadavad II astme värvid (oranž, roheline, violet). Meeleolu väljendamine värvidega.	Peab silmas pildi kompositsioonireegleid. Oskab teha kollaaži ja voltida paberit. Oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada. Märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas
Disain ja kirjaõpetus	
Vestlused kunstist. Kunst (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika) ümbritsevas keskkonnas. Plakatikujundus. Kaaslaste tööde analüüs, tolerantne	

suhtumine kaasõpilaste töödesse. Võimalusel külastatakse mõnd näitust või muuseumit	
<p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid.</p> <p>Skulptuur. Voolimine savist või muust pehmest materjalist. Erinevate tekstuuride loomine. Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist (pakendid, plastid, traat jne).</p> <p>Voltimine: karbid, loomad, inimesed jne.</p> <p>Maal. Kattevärvidega (guašš jt) maalimine spontaanselt ja läbimõeldult. Maalilise pinna saamine kriidi- ja õlipastellidega. Töötamine värvija viltpliiatsitega. Kollaaž rebituna värvipaberitest ja/või makulatuurist.</p> <p>Graafika. Joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega. Punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks. Paljundusgraafika: natur-, papi- ja materjalitrükk guaši või temperaga.</p>	

2. klass

Õppesisu	Õpitulemus
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus.</p> <p>Inimese kujutamine: portree eestvaates, täisfiguur eest- ja külgsvaates, eluslooduse (loomad, linnud, putukad jne iseloomulikus asendis ja liikumises), eluta looduse (kivid, vesi jne) kujutamine; vormi ülesehitamine geomeetriliste kujundite abil.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide ning objekti elementide vahelisi suurussuhteid;</p> <p>kujutab vaatluse järgi ees asetsevaid objekte arvestades nende kuju, suurussuhteid ja paiknemist üksteise suhtes;</p> <p>arvestab täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel; eristab sooja ja külma koloriiti;</p> <p>saavutab kompositsiooni tasakaalu;</p> <p>eristab sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme kujundab oma lähemat ümbrust (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne) kirjeldab Eesti rahvakunstile (rahvariided, tarbeesemed, arhitektuur) iseloomulikke jooni;</p> <p>suhtub mõistvalt enda ja teiste töödesse.</p>
<p>Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus.</p> <p>Kuuevärviring: põhivärvid (kollane, punane, sinine) ja nende segamisel saadavad II astme värvid (oranž, roheline, violett); helestamine ja tumestamine; meeleolu väljendamine värvidega. Pea- ja kõrvalelemendid ning taust; rütm, rühmitamine. Suuruse näiline vähenemine kauguses;.</p>	
<p>Disain ja kirjaõpetus</p> <p>Tarbevormid; etenduse kujundus; raamat kui kunstiobjekt.</p>	
<p>Vestlused kunstist.</p> <p>Kunst (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika) ümbritsevas keskkonnas. Plakatikujundus.</p> <p>Kaaslaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse. Võimalusel külastatakse mõnd näitust või muuseumit</p>	
<p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid:</p> <p>Skulptuur-voolimine savist või muust pehmest materjalist; erinevate tekstuuride loomine; meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist (pakendid, plastid, traat jne);</p>	

voltimine (karbid, loomad, inimesed jne). Maal-maalimine kattevärvidega (guašš jt) spontaanselt ja läbimõeldumalt; töötamine värvi- ja viltpliiatsitega; kollaaž. Graafika- joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega; punkti ja joone kasutamine mustrite loomiseks;	
--	--

3. klass

Õppesisu	Õpitulemus
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus.</p> <p>Inimene kui graafilise kujutamise keskne objekt. Lihtsamate anatoomiliste vormide kujutamine. Inimfiguuri põhiproportsioonid ja mahtude jaotumine. Näotüüp ja näoosade põhiproportsioonid. Eluslooduse (loomad, linnud, liblikad jne) iseloomulikus asendis ja liikumises, eluta looduse (kivid, vesi) ja tehismvormide (ehitised, sõidukid jne) kujutamine joone ja silueti abil. Töö geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaeluga. Joonte omadustega tutvumine. Tegelikud ja illusoorid jooned. Joonekompositsioon. Heledad jooned tumedal pinnal. Joonte orientatsioon (vertikaal- ja horisontaaljooned, sirg- ja kõverjooned). Joonte kvaliteet. Joonetugevus väljendusvahendina. Pidev- ja katkendjoon. Joonlaua kasutamine.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>kujutab inimest (täisfiguuri ja nägu, paigal ja liikumises) omal viisil temaatilistes kompositsioonides;</p> <p>valib ümbritsevate objektide (inimesed, loomad-linnud, taimed, kivid, ehitised, sõidukid jne) iseloomulikud jooned ja kujutab neid oma võtetega;</p> <p>ehitab (joonistades, voolides) keerulisemad vormid üles lihtsamate geomeetriliste kujundite abil.</p> <p>segab põhivärvide II astme värvid ja põhjendab sellele toetudes põhivärvide mõistet;</p> <p>segab valge ja musta abil värvide heledamad ja tumedamad astmed;</p> <p>leiab vaadeldavatel pildidel peamised tegelased ja objektid.</p> <p>organiseerib pildi pinda arvestades paberi suurust ja kuju kasutades erinevaid paberiformaate;</p> <p>arvestab meisterdades teose otstarvet, materjali, tehnoloogiat ja välimust nimetab etenduse ja filmi kujunduse elemente (kostüümid, lava-, valgus-, helikujundus);</p> <p>võrdleb raamatu teksti ja selle illustratsiooni.</p> <p>tunneb ümbritsevas keskkonnas ära ja liigitab (nimetab õige nimega) järgmised kunstiliigid: arhitektuur, skulptuur, maal; räägib oma loomingust (tegevusest) kasutades lihtsamaid ainealaseid mõisteid;</p> <p>võrdleb oma ja kaaslaste töid, toob esile lahenduste erinevusi.</p> <p>Kirjeldab kunstiteoseid ning põhjendab oma eelistusi;</p> <p>austab enda ja kaasõpilaste loomingut.</p>
<p>Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus.</p> <p>Kuuevärviring: põhivärvid (kollane, punane, sinine) ja nende segamisel saadavad II astme värvid (oranž, roheline, violet). Helestamine ja tumestamine ning külmad ja soojad toonid. Meeleolu väljendamine värvidega. Pildi pinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberiformaadi erinevad suhted). Pea- ja kõrvalelemendid ning taust. Pildi üksikosade tasakaal. Rütm, rühmitamine ning osaline kattumine. Ribaornament. Suuruse vähenemine kauguses</p>	
<p>Disain ja kirjaõpetus</p> <p>Meisterdamine, lähtudes otstarbest, materjalist, tehnoloogiast (mänguasjad, pakendid, ruumikaunistused, maketid jne looduslikest ja tehismaterjalidest).</p> <p>Rütmiharjutused ja mängud kirjaelementide ja tähtedega (joonistatult, maalitult, rebitult, volditult). Tööd joonlaua ja sirkliga.</p>	
<p>Vestlused kunstist.</p> <p>Kunst (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika)</p>	

<p>ümbritsevas keskkonnas. Kunst meie ümber. Oma kodulinna/asula, kodumaja/korteri, toa, suvekodu, aia/pargi kujundus. Kunst ruumiskunstimuuseumid, - galeriid. Maailmakuulsad maalid. Tuntumad ajaloolised vaatamisväärsused maailmas. Raamatukujundus. Kujundamine teatris. Multifilmid. Virtuaalne maailm. Tegelikkuse ja virtuaalsete keskkondade võrdlus. Võimalusel külastatakse mõnd näitust või muuseumit</p>	
<p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid: Skulptuur- Voolimine savist või muust pehmest materjalist. Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist (pakendid, plastid, traat jne). Voltimine: karbid, loomad, inimesed jne; Papjeemašee tehnikas maski valmistamine. Maalimine-. kattevärvidega (guašš jt) maalimine spontaanselt ja läbimõeldult. Maalilise pinna saamine kriidi- ja õlipastellidega. Töötamine värvi- ja viltpliiatsitega. Kollaaž rebituna värvipaberitest ja/või makulatuurist; Graafika- joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega. Punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks. Paljundusgraafika: natuur-, papi- ja materjalitrükk guaši või temperaga.</p>	

2.3. II kooliaste

2.3.1. Kooliastme õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab;
- 2) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
- 3) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne);
- 4) analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes;
- 5) mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust;
- 6) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 7) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid;
- 8) märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetilisel ja ohutul nii reaalses kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

2.3.2. Õppesisu

4. klass

Õppesisu	Õpitulemus
Kujutamise- ja vormiõpetus. Ümbruse kujutamine- Erinevate objektide kujutamine: erinevad majad linnas ja maal. Pildiruum-ruumilisuse edastamine (esemete suurussuhted). Kompositsioon-tasakaal, domineeriv osa pildil, koloriit, liikuvus. Inimene tegevuses, nägu, meeleolu, liikumise kujutamine. Geomeetria	Õpilane: Hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide ning objekti elementide vahelisi suurussuhteid. Kujutab vaatluse järgi ees asetsevaid objekte arvestades nende kuju, suurussuhteid ja paiknemist üksteise suhtes. Arvestab täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel. Kujutab inimest erinevas asendis ja tegevuses. Segab ja kasutab maalimisel erinevaid toone. Saab kolmanda astme värvid esimese ja teise astme värvide segamise teel. Eristab sooja ja külma koloriiti. Kujundab oma lähemat ümbrust (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne) lähtudes otstarbest. Analüüsib trükise kujunduse osi (kaanekujundus, kirjastiil, initsiaal, vinjett jne) ja terviklahendust. Kasutab õpituid ainealaseid mõisteid kõnes ja kirjas.
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus. Ühe värvi erinevad toonid (nt kollakas-, sinakas pruunikasroheline); kolmanda astme värvide saamine esimese ja teise astme värvide segamise teel; piiratud arvu värvidega maalimine (ka monokroomselt); koloriit (soe ja külm).	
Disain ja kirjaõpetus Märgid-liiklusmärgid ja nendest tulenevalt uute märkide kujundamine. (Nime) Tähtede kujundamine. Foto, digitaalgraafika ja video kasutamine lähiümbruse uurimisel (võimalusel). Ilmastikunähtuste jäädvustamine	
Vestlused kunstist. Trükiste, filmide, koomiksiste, arvutimängude, reklaamide pildikeele ja kujundamise uurimine ja võrdlemine. Kunstiteoste analüüs, kunstiürituste külastamine, nähtu põhjal arutelu, Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, kultuuride eripärad. Värvide roll suurteostes. Rahvakunsttikandid, vöökirjad. Võimalusel külastatakse mõnd näitust või muuseumit	
Kasutatavad tehnikad ja materjalid: Maalimine katevärvide ja akvarellidega; tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega; kollaaž värvipaberist ja/või makulatuurist. Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsiga; graafikatehnikad: kõrgrükk (nt papi-, materjali-, linoalrükk) ja lametrükk (mono- ja diatüüpia). Loob erinevaid tekstuure ja faktuure. Kasutab tehnilisi abivahendeid (joonlaud, sirkel) vastavalt vajadusele ja võimalustele.	

5. klass

Õppesisu	Õpitulemus
Kujutamise- ja vormiõpetus.	Õpilane:

<p>Inimese kujutamine: täisfiguuri ja näo proportsioonid; miimika; inimene tegevuses; vaikelu.</p>	<p>hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide ning objekti elementide vahelisi suurussuhteid;</p>
<p>Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus. Ühe värvi erinevad toonid (kollakas-, pruunikas-, sinakas- roheline jne.); piiratud arvu värvidega maalimine; akromaatilised ja kromaatilised värvid; sümmeetria ja asümmeetria; plaanilisus pildi pinnal</p>	<p>kujutab vaatluse järgi ees asetsevaid objekte arvestades nende kuju, suurussuhteid ja paiknemist üksteise suhtes; arvestab täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel; kujutab inimest erinevas asendis ja tegevuses;</p>
<p>Disain ja kirjaõpetus Tööd joonlaua ja sirkliga (ornament); teksti kujundamine; initsiaal.</p>	<p>leiab erinevaid ameteid kõige enam iseloomustavad tunnused (keskkond, riietus, töövahendid) ja kasutab neid temaatilistes kompositsioonides;</p>
<p>Vestlused kunstist. Kunstiliigid (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, tarbekunst); kunsti väljendusvahendid (punkt, joon, pind, värv jne.); kunstimälestised. Võimalusel külastatakse mõnd näitust või muuseumit</p>	<p>leiab asjakohast pildilist infot, näidiseid ja eeskujusid ning kasutab neid loominguliselt oma töös; segab ja kasutab maalimisel iga värvi suurt hulka erinevaid toone; saab kolmanda astme värvid esimese ja teise astme värvide segamise teel; kasutab maalimisel piiratud värvivalikut . eristab sooja ja külma koloriiti; eristab sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme ja kompositsioone; eristab piiratud ja piiramata pinda. Loob võrgustiku abil piiramata pindu, nimetab nende kasutusalasid; katsetab eeltööna erinevaid kompositsioonilisi lahendusi. kujundab oma lähemat ümbrust (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne) kujundab ornamenti (sh rahvuslikku) lähtudes otstarbest iseloomustab kunstiliike (arhitektuur,kaasaegseid loetleb natüürmortides kasutatavaid skulptuur, maal, graafika, disain) ja nende objekte seletab nende üldistamise alusel natüürmordi mõistet. Eristab natüürmorti tunneb ära portree teiste žanrite hulgast; -, maastikužanri; kasutab õpitud ainealaseid mõisteid, sisulisi kui vormilisi elemente; kirjeldab Eesti rahvakunstile kõnes ja kirjas; (rahvariided, tarbeesemed, arhitektuur) suhtub mõistvalt enda ja teiste iseloomulikke jooni;</p>

	eristab mahulist vormi (ümarplastika), Loob erinevaid tekstuure ja faktuure töodesse ning ümbritsevasse kunsti selgitab graafika kui trükitehnika reljeef) tasapinnalisest vormist; kavandab tööd lähtuvalt materjali, olemust; kasutab tehnilisi abivahendeid tehnika ja/või tehnoloogia eripärast; (joonlaud, sirkel, trükipress jne) vastavalt vajadusele ja võimalustele.
Kasutatavad tehnikad ja materjalid: Maal- maalimine kattevärvide ja akvarellidega, õlipastellidega; tööd värvi - ja viltpliiatsitega; kollaaž värvipaberitest ja /või makulatuurist; graafika- joonistamine grafiit - värvi - ja viltpliiatsiga; skulptuur - lõikamine pehmetest materjalidest.	

6. klass

Õppesisu	Õpitulemus
Kujutamise- ja vormiõpetus. Inimese kujutamine: täisfiguuri ja näo proportsioonid; inimene tegevuses, inimese, looduse ja tehismõõtmete suhe; visandamine natuurist. Vaikelu (natüürmort); varju tekkimine. Langev vari.	Õpilane: hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide ning objekti elementide vahelisi suurussuhteid; kujutab vaatluse järgi ees asetsevaid objekte arvestades nende kuju, suurussuhteid ja paiknemist üksteise suhtes; arvestab täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel; kujutab veenvalt inimest erinevas asendis ja tegevuses; leiab erinevaid ameteid kõige enam iseloomustavad tunnused (keskkond, riietus, töövahendid) ja kasutab neid temaatilistes kompositsioonides; leiab asjakohast pildilist infot, näidiseid ja eeskujusid ning kasutab neid loominguliselt oma töös;
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus. Ühe värvi erinevad toonid (nt kollakas-, sinakas pruunikasroheline) ;kolmanda astme värvide saamine esimese ja teise astme värvide segamise teel; piiratud arvu värvidega maalimine (ka monokroomselt) ;koloriit (sh soe ja külm). Kompositsiooni tasakaal. Pildi dominant ;sümmeetria ja asümmeetria ;piiratud ja piiramata pinnad. Plaanilisus pildi pinnal; pöörd- ja kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt	selgitab varju tekkimise põhimõtet. segab ja kasutab maalimisel iga värvi suurt hulka erinevaid toone; saab kolmanda astme värvid esimese ja teise astme värvide segamise teel; kasutab maalimisel piiratud värvivalikut (sh maalib monokroomselt); kirjeldab pildi koloriiti, eristab sooja ja külma koloriiti; teisendab värvimodulatsiooni põhimõttel pildi koloriiti segades kõik värvid läbi ühe juhtvärviga.
Disain ja kirjaõpetus Keskkonna kujundus sise- ja välisruumis (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne) ;ornament (sh rahvuslik); raamatu ja muu trükise kujundus (sh initsiaal, vinjett, fantaasiakiri jne); koomiks.	
Vestlused kunstist. Kunstiliikide (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, disain) iseloomustus; kunsti väljendusvahendid (punkt, joon, pind, värv, vorm jne); kunstimõisteid (originaal, koopia, võltsing, reproduktsioon, jne); rahvakunst; kultuuriväärtused ja kunstimälestised;	

<p>massija kommertskultuur. Võimalusel külastatakse mõnd näitust või muuseumit</p>	<p>saavutab kompositsiooni tasakaalu; määrab teose dominandi, loob selle teadlikult oma töös; eristab sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme ja kompositsioone; eristab piiratud ja piiramata pinda. kujutab tasapinnal pöörd- ja kandiliste kehade mahulisust ja nende asukohta silmapiiri suhtes. kujundab oma lähemat ümbrust (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne) lähtudes otstarbest; kujundab ornamenti (sh rahvuslikku) ja nimetab selle traditsioonilisi ja kaasaegseid kasutusvõimalusi; iseloomustab kunstiliike (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, disain) ja nende väljendusvahendeid (punkt, joon, pind, värv, vorm jne); loetleb natüürmortides kasutatavaid objekte ja seletab nende üldistamise alusel natüürmordi mõistet. Eristab natüürmorti teiste žanrite hulgast; tunneb ära portree -, maastikužanri; toob kunstiteost kirjeldades esile nii sisulisi kui vormilisi elemente; selgitab originaali, koopia ja reproduktsiooni erinevust; kasutab õpitud ainealaseid mõisteid kõnes ja kirjas; väärtustab oma(rahvus)kultuuri kõrval kohalikku (elukoha) kirjeldab Eesti rahvakunstile (rahvariided, tarbeesemed, arhitektuur) iseloomulikke jooni; kavandab tööd lähtuvalt materjali, tehnika ja/või tehnoloogia eripärast; kasutab tehnilisi abivahendeid (joonlaud, sirkel, trükipress jne) vastavalt vajadusele ja võimalustele.</p>
<p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid: Skulptuur Skulptuuride modelleerimine savist ja lõikamine pehmetest materjalidest (vahtplast jne); keraamika; reljeef. Maal Maalimine kattevärvide ja akvarellidega; tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega; kollaaž värvipaberist ja/või makulatuurist. Graafika Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsiga; graafikatehnikad: kõrgtrükk (nt papi-, materjali-, linooltrükk) ja lametrükk (mono-</p>	

ja diatüüpia).

2.4. III kooliaste

2.4.1. Õpitulemused

Põhikooli lõpetaja:

- 1) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid;
- 2) kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid;
- 3) tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel;
- 4) analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilisest vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus;
- 5) kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle;
- 6) teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 7) mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.

2.4.2. Õppesisu

7. klass

Õppesisu	Õpitulemus
Kujutamise- ja vormiõpetus. Ümbruse kujutamine- tänav, taluõu, kõrghooned. Hoonete välisdetailide esile toomine. Pildi muutmine efektsemaks – peegeldus, illusioon, perspektiiv. Asjade kolmemõõtmelisus. Natüürmordi koostamine ja selle järgi joonistamine. Valgus, vari, läige, langev vari. Inimene, suunatud pilk, näo detailid. Erinevate meeleoludega inimeste väljendamine. Geomeetriselised kujundid sümbolitena	Õpilane: Loeb inimese keha-asenditest ja ilmetest (ka pildil) välja tema meeleolu ja tundeid; määrab (objektidel või pildil) langeva ja omavarju, pool- ja täisvarju ning kirjeldab nende erinevusi; modelleerib tasapinnal esemeid valguse ja varjuga. selgitab mõistete „värv” ja „värvus” erinevust. konstrueerib 1 ja 2 koondpunkti abil perspektiivseid vaateid objektidest ja ruumist;
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus. Värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad, tasakaal, värvimodulatsioon, ruumiillusioonid. Mõisted värv ja värvus	kasutab erinevaid vaatepunkte ruumi kujutamisel; selgitab reklaami eesmärgi ja mõju.
Disain ja kirjaõpetus Geomeetriseliste kehade kasutamine disainis. Märkide ja kujude mitmetähenduslikkus. Firmamärgid, logod. Omaloodud kirja (šrifti) kujundamine, kasutamine	Nimeta visuaalse reklaami peamised elemendid (visuaal, pealkiri, lööklause); kirjeldab tuntumaid märke ja sümboleid puudutavaid seoseid sisu ja vormi vahel; kirjeldab ja analüüsib kunstiteoseid

<p>Kombinatoorika tasapinnal ja ruumis mitmesugustest materjalidest.</p>	<p>arvestades sisu, vormi, konteksti, otstarvet; määrab kujutamisaainestiku alusel kunstiteose žanri (religioosne, mütoloogiline, ajaloo-, olustikumaal);</p>
<p>Vestlused kunstist. Kunstiga seotud elukutsed. Muuseumide, näituste külastamine: arutelud kunstiterminoloogia kasutamine. Erinevate kultuuride tuntumad kunstiteosed. Kunst Eestis ja maailmas-keskajast barokini. Rahvakunst-erinevad tikandid esemetel, riietuses</p>	<p>suhtub loominguliselt kunsti ja kultuuri erinevatesse nähtustesse Loeb inimese keha-asenditest ja ilmetest (ka pildil) välja tema meeleolu ja tundeid; määrab (objektidel või pildil) langeva ja omavarju, pool- ja täisvarju ning kirjeldab nende erinevusi; modelleerib tasapinnal esemeid valguse ja varjuga. selgitab mõistete „värv” ja „värvus” erinevust. konstrueerib 1 ja 2 koondpunkti abil perspektiivseid vaateid objektidest ja ruumist; kasutab erinevaid vaatepunkte ruumi kujutamisel; selgitab reklaami eesmärke ja mõju. Nimetab visuaalse reklaami peamised elemendid (visuaal, pealkiri, lööklause); kirjeldab tuntumaid märke ja sümboleid puudutavaid seoseid sisu ja vormi vahel; kirjeldab ja analüüsib kunstiteoseid arvestades sisu, vormi, konteksti, otstarvet; määrab kujutamisaainestiku alusel kunstiteose žanri (religioosne, mütoloogiline, ajaloo-, olustikumaal); suhtub loominguliselt kunsti ja kultuuri erinevatesse nähtustesse</p>
<p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid: digitaalse tehnika kasutamine loovtöodes (foto, video, digigraafika). Maalimine erinevatele materjalidele (puit, klaas, paber). Erinevad trükitehnikad. Skulptuur Modelleerimine ja konstrueerimine mitmesugustest materjalidest (nt papjeemašee, plastid, papp, puit, traat jne); installatsioon. Maal Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel; Graafika Joonistamine söe, tuši ja värviga, sule ja pintsliga.</p>	
<p>8. klass</p>	
<p>Õppesisu</p>	<p>Õpitulemus</p>
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus. Inimese kujutamine: Poolprofiil; karikatuur ja sarz. kehakeel (sh miimika); vormi karakteri edasiandmine; inimese, loodus- ja tehisevormide stiliseerimine; esemete</p>	<p>Õpilane: Tunneb visuaalse kunsti põhimõisteid ning oskab neid kasutada kõnes ja kirjas; oskab kasutada kõiki 8. klassi ainekavas olevaid töömaterjale, - vahendeid ning</p>

modelleerimine valguse ja varjuga (valgus, langev ja omavari, täis- ja poolvari).	kujutamise ja kujundamise viise kunstiliseks enese-väljenduseks; tunneb vormi-, värvi-, kompositsiooni-, perspektiivi- ja kirjaõpetuse lihtsamaid reegleid; oskab üldjoontes eristada visuaalse kunsti arenguetappe; eristab kõrgkultuuri massikultuuri nähtustest.
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus. Värvide optiline segunemine; kompositsiooniskeemid; kuldlõige; kadreerimine.	
Disain ja kirjaõpetus Märk ja sümbol (peremärk, firmamärk, piktogramm, eksliibris).	
Vestlused kunstist. Karikatuur; kunsti areng keskajast 20. saj. lõpuni; kunsti piiride avardumine; inspiratsiooniallikad ja looming; kitši olemus. Võimalusel külastatakse näitust või muuseumi	
Kasutatavad tehnikad ja materjalid Skulptuur-modelleerimine erinevatest materjalidest. Maal Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel; Graafika Joonistamine söe, tuši ja värviga, sule ja pintsliga, värvilise pliiatsi, viltpliiatsiga.	

9. klass

Õppesisu	Õpitulemus
Kujutamise- ja vormiõpetus. Inimese kujutamine: kehakeel (sh miimika); vormi karakteri edasiandmine; inimese, loodus- ja tehisevormide stiliseerimine, deformeerimine; esemete modelleerimine valguse ja varjuga (valgus, langev ja omavari, täis- ja poolvari).	Õpilane: Loeb inimese kehaasenditest ja ilmetest (ka pildil) välja tema meeleolu ja tundeid; lihtsustab ja deformeerib kujutatavat suurema karakterisuse ja emotsionaalsuse saavutamiseks; kasutab kujundit oma mõtete edastamiseks; kasutab kunstiteost või - stiili oma loomingu eeskuju või lähtepunktina; määrab (objektidel või pildil) langeva ja omavarju, pool- ja täisvarju ning kirjeldab nende erinevusi; modelleerib tasapinnal esemeid valguse ja varjuga.
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus. Värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad ja tasakaal; värvide optiline segunemine; värvide psühholoogiline mõju (sh külmad-soojad, eenduvad-taanduvad, kerged, rasked värvid); värv ja värvus. Kompositsiooniskeemid (kolmnurk, diagonaal, kuldlõige); kaader ja kadreerimine (ka foto- ja videokunstis); abstraktne kunst. Erinev vaatepunkt (konna- ja linnuperspektiiv); joonperspektiiv ühe ja kahe koondpunktiga; õhu- ja värviperspektiiv.	kasutab teose kompositsiooni ja koloriidi tasakaalustamiseks ning olulise esiletoomiseks paindlikult värvide kontraste (soe-külm, hele-tume, hulgakontrast); suurendavadvähendavad toonid); selgitab mõistete „värv” ja „värvus” erinevust
Disain ja kirjaõpetus Tootedisain, ruumidisain, tarbeeseme kujundus. Ergonoomika; graafiline disain. Kujunduse ühtne stiil; märk ja sümbol (nt peremärk, firmamärk, piktogramm); reklaam;	tunneb ära kolmnurkse, diagonaalse ja kuldlõikelise kompositsiooniskeemi; kasutab kadreerimise erinevaid võimalusi; väljendab emotsioone ja kujutab nähtusi abstraktse kompositsioonina.

<p>šrift, kirjaoptika, teksti kujundamine.</p> <p>Vestlused kunstist.</p> <p>Kunsti žanrid. Stiil; karikatuur, sarž. Grafiti; tegevuskunst (happening, performance); massikunst: foto, film, video, reklaam. Kitš; kunsti piiride avardumine. Virtuaalne kunst; inspiratsiooniallikad ja looming; Eesti rahvakunst kui soomeugri ja maailma etnograafilise kunsti osa; restaureerimine, renoveerimine ja konserveerimine. Võimalusel külastatakse näitust või muuseumi</p>	<p>-analüüsib vormi näilist muutumist sõltuvalt vaatepunktist (vaataja asukohast); konstrueerib 1 ja 2 koondpunkti abil perspektiivseid vaateid objektidest ja ruumist;</p> <p>kasutab erinevaid vaatepunkte ruumi kujutamisel;</p> <p>analüüsib (piltidel ja looduses) värvide näivat muutumist sõltuvalt objekti;</p> <p>analüüsib kunste argikeskkonna osana (keskkonnaesthetika).</p> <p>Seostab keskkonna elemente (mööbel, trükised, tarbeesemed, ruum, ehitised, linnakujundus, haljastus, monumendid jne) kunstniku tööga;</p> <p>kirjeldab üldjoontes peamisi disaini alaliike: graafiline, keskkonna-, tootedisain, tarbekunst (sh mood, reklaam, ruumikujundus jne);</p> <p>valib kujundatavale sobiva šrifti, arvestab kirjaoptikat;</p> <p>selgitab reklaami eesmärke ja mõju.</p> <p>Nimetab visuaalse reklaami peamised elemendid (visuaal, pealkiri, lööklause); kirjeldab tuntumaid märke ja sümbolit puudutavaid seoseid sisu ja vormi vahel ; võrdleb erinevaid kujundusstiile arvestades kunstniku käekirja, sihtgruppi, traditsiooni, ajastut.</p> <p>kirjeldab ja analüüsib kunstiteoseid arvestades sisu, vormi, konteksti, otstarvet; määrab kujutamisaainestiku alusel kunstiteose žanri (religioosne, mütoloogiline, ajaloo -, olustikumaal);</p> <p>eristab ja kirjeldab selgete tunnustega kunstistiile (nt gootika, juugend, kubism, opkunst);</p> <p>suhtub kriitilis - loominguliselt kunsti ja kultuuri erinevatesse nähtustesse: karikatuur, sarž; grafiti;</p> <p>tegevuskunst(happening, performance); massikunst (foto, film, video, reklaam); kitš; virtuaalne kunst;</p> <p>kasutab ainespetsiifilist keelt kunstide kirjeldamisel ja mõtestamisel;</p> <p>väärtustab maailmakultuuri mitmekesisust. Toob välja maailmakultuuri elemente oma - ja kohaliku kultuuri nähtustes;</p> <p>kirjeldab kunstimälestiste säilitamise viise (restaureerimine, renoveerimine,</p>
--	---

	<p>konserveerimine) erinevusi; toob näiteid autorikaitse reeglitest väljendab end erinevate joonistus - ja maalivahendite kaudu spontaanselt (visandlikult) ja kaalutletult (viimistletult); valib iseseisvalt oma idee teostamiseks sobivaid vahendeid ja tehnoloogiaid (sh arvuti, videokaamera) ning väljundeid (sh assamblaaž, installatsioon jne); selgitab kõrg -, sügav - ja lametrüki tehnoloogilist erinevust</p>
<p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid Skulptuur Modelleerimine ja konstrueerimine mitmesugustest materjalidest (nt papjeemašee, plastid, papp, puit, traat jne); Maal Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel. Graafika Joonistamine söe, tuši ja värviga, sule ja pintsliga. Paljundusgraafika: kõrg- ja sügavtrükk vastavalt võimalustele.</p>	

3. MUUSIKA

3.1.1. Muusika õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilaste individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse abil. Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse harmoonilisi isiksusi, tasakaalustatakse ja toetatakse õpilaste emotsionaalset arengut, sh teiste õppeainete omandamisel. Pärnjõe Koolis avatakse ja avardatakse muusikaõpetuse kaudu võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid. Muusika ainekava koostades on lähtunud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- 3) julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimusikas välja kujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele. Muusikaõpetuse koostisosad on musitseerimine (laulmine, pillimäng), muusikaline liikumine, omalooming, muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus, õppekäigud. Pärnjõe Koolis kujundatakse ja arendatakse muusika kaudu õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine,
- 2) pillimäng,
- 3) muusikaline liikumine,
- 4) omalooming,

5) muusika kuulamine.

Pillimängu oskuste arendamisel ja propageerimisel toetutakse koostööle Väandra Lastemuusikakooliga. Pillimänguoskust arendatakse ka pillimänguringis. Õppeaine koostisosad ja osaoskused on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses ning neid kujundatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Musitseerides arendatakse isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust, emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni. Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ja kujundatakse isamaa-armastust. Pärnjõe Koolis tegutseb nii mudilaskoor kui ka lastekoor. Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat noodikirja lugemise oskust koos

3.1.2. Õppe- ja kasvatusesmärgid põhikoolis

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda.

3.1.3. Ainetundide arv muusikaõpetuses:

1. kooliastmes 6 tundi nädalas
2. kooliastmes 5 tundi nädalas
3. kooliastmes 3 tundi nädalas

3.1.4. Füüsiline õpikeskkond

Kool korraldab kunstivaldkonna ainete õppe klassis, kus on selleks vajalikud tingimused ja vahendid.

Muusika:

- 1) individuaalseks ja rühmatööks vajalik pind;
- 2) vajalik õppekirjandus
- 3) vajalike pillide (plokkflööt, väikekannel, kitarr) olemasolu
- 4) vajalikud töövahendid ja materjalid rütmipillide tegemiseks
- 5) muusikaraamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;
- 6) projektorid, foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri kasutamise võimalus ning internetiühendus.
- 7) vajalike CD'de olemasolu

3.2. I kooliastme õpitulemused muusikaõpetuses

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;

- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses kooris; mõistab laulupeo tähendust;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingut.

3.2.2. Õppesisu

Muusikaõpetus - 1. klass

Hindamise kriteeriumid kõikide muusikaõpetuse komponentide osas

- A. Laulmine
- B. Pillimäng
- C. Muusikaline liikumine
- D. Omalooming
- E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu
- F. Muusikaline kirjaoskus
- G. Õppekäigud

A. Laulmine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
A1. Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas	A1-1.	A1-2.	A1-3.
A2. Mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu	A2-1.	A2-2.	A2-3.
A3. Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid)	A3-1.	A3-2.	A3-3.
A4. Laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule	A4-1.	A4-2.	A4-3.
A5. Laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“ (Juba linnukesed), „Kevadpidu“ (Elagu kõik)	A5-1.	A5-2.	A5-3.

B. Pillimäng			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
B1. Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato'des</i>	B1-1.	B1-2.	B1-3.
B2. On omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides	B2-1.	B2-2.	B2-3.
B3. Väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu	B3-1.	B3-2.	B3-3.

C. Muusikaline liikumine

astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana			
F8. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor	F8-1.	F8-2.	F8-3.
F9. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, <i>ostinato</i> , kaasmäng, eelmäng, vahemäng	F9-1.	F9-2.	F9-3.
F10. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, <i>piano</i> , <i>forte</i> , fermaat	F10-1.	F10-2.	F10-3.
F11. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: laulurepertuaariga tutvustatakse märke <i>latern</i> , <i>segno</i> , <i>volt</i>	F11-1.	F11-2.	F11-3.

G. Õppekäigud			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
G1. Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil	G1-1.	G1-2.	G1-3.
G2. Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara	G2-1.	G2-2.	G2-3.

Muusikaõpetus - 2. klass (70 tundi)

Hindamise kriteeriumid kõikide muusikaõpetuse komponentide osas

- A. Laulmine
- B. Pillimäng
- C. Muusikaline liikumine
- D. Omalooming
- E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu
- F. Muusikaline kirjaoskus
- G. Õppekäigud

A. Laulmine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
A1. Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas	A1-1.	A1-2.	A1-3.
A2. Mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu	A2-1.	A2-2.	A2-3.
A3. Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid)	A3-1.	A3-2.	A3-3.
A4. Laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule	A4-1.	A4-2.	A4-3.
A5. Laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Teete, teete,	A5-1.	A5-2.	A5-3.

kurekesed“, „Kevadel“ (Juba linnukesed), „Kevadpidu“ (Elagu kõik)			
---	--	--	--

B. Pillimäng			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
B1. Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato'des</i>	B1-1.	B1-2.	B1-3.
B2. On omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides	B2-1.	B2-2.	B2-3.
B3. Väljendab pillimängus muusika sisu ja meeoleolu	B3-1.	B3-2.	B3-3.

C. Muusikaline liikumine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
C1. Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeoleolu ja ülesehitust liikumise kaudu	C1-1.	C1-2.	C1-3.
C2. Tantsib eesti laulu- ja ringmänge	C2-1.	C2-2.	C2-3.

D. Omalooming			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
D1. Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel	D1-1.	D1-2.	D1-3.
D2. Kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid	D2-1.	D2-2.	D2-3.
D3. Loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne	D3-1.	D3-2.	D3-3.
D4. Kasutab loovliikumist muusika meeoleolu väljendamiseks	D4-1.	D4-2.	D4-3.

E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
E1. On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus)	E1-1.	E1-2.	E1-3.
E2. Eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat	E2-1.	E2-2.	E2-3.
E3. Eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat	E3-1.	E3-2.	E3-3.
E4. On tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, löötspill, torupill, sarvepill, vilepill)	E4-1.	E4-2.	E4-3.
E5. Kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeoleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara	E5-1.	E5-2.	E5-3.
E6. Väljendab muusika meeoleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega	E6-1.	E6-2.	E6-3.
E7. Seostab muusikapala selle autoritega	E7-1.	E7-2.	E7-3.

F. Muusikaline kirjaoskus			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
F1. Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid	F1-1.	F1-2.	F1-3.

muusikalistes tegevustes: 			
F2. Mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides	F2-1.	F2-2.	F2-3.
F3. Tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides	F3-1.	F3-2.	F3-3.
F4. Mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes	F4-1.	F4-2.	F4-3.
F5. Õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida	F5-1.	F5-2.	F5-3.
F6. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:	F6-1.	F6-2.	F6-3.
F7. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana	F7-1.	F7-2.	F7-3.
F8. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor	F8-1.	F8-2.	F8-3.
F9. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, <i>ostinato</i> , kaasmäng, eelmäng, vahemäng	F9-1.	F9-2.	F9-3.
F10. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, <i>piano</i> , <i>forte</i> , fermaat	F10-1.	F10-2.	F10-3.
F11. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: laulurepertuaariga tutvustatakse märke <i>latern</i> , <i>segno</i> , <i>volt</i>	F11-1.	F11-2.	F11-3.

G. Õppekäigud			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
G1. Kirjeldab kogatud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil	G1-1.	G1-2.	G1-3.
G2. Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara	G2-1.	G2-2.	G2-3.

Muusikaõpetus - 3. klass (70 tundi)

Hindamise kriteeriumid kõikide muusikaõpetuse komponentide osas

- A. Laulmine
- B. Pillimäng
- C. Muusikaline liikumine
- D. Omalooming
- E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu
- F. Muusikaline kirjaoskus
- G. Õppekäigud

A. Laulmine

Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
A1. Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas	A1-1.	A1-2.	A1-3.
A2. Mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu	A2-1.	A2-2.	A2-3.
A3. Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid)	A3-1.	A3-2.	A3-3.
A4. Laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule	A4-1.	A4-2.	A4-3.
A5. Laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“ (Juba linnukesed), „Kevadpidu“ (Elagu kõik)	A5-1.	A5-2.	A5-3.

B. Pillimäng			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
B1. Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato'des</i>	B1-1.	B1-2.	B1-3.
B2. On omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid muusikerides	B2-1.	B2-2.	B2-3.
B3. Väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu	B3-1.	B3-2.	B3-3.

C. Muusikaline liikumine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
C1. Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu	C1-1.	C1-2.	C1-3.
C2. Tantsib eesti laulu- ja ringmänge	C2-1.	C2-2.	C2-3.

D. Omalooming			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
D1. Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel	D1-1.	D1-2.	D1-3.
D2. Kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid	D2-1.	D2-2.	D2-3.
D3. Loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne	D3-1.	D3-2.	D3-3.
D4. Kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks	D4-1.	D4-2.	D4-3.

E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
E1. On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus)	E1-1.	E1-2.	E1-3.
E2. Eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat	E2-1.	E2-2.	E2-3.

E3. Eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat	E3-1.	E3-2.	E3-3.
E4. On tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill)	E4-1.	E4-2.	E4-3.
E5. Kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara	E5-1.	E5-2.	E5-3.
E6. Väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega	E6-1.	E6-2.	E6-3.
E7. Seostab muusikapala selle autoritega	E7-1.	E7-2.	E7-3.

F. Muusikaline kirjaoskus			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
F1. Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: 	F1-1.	F1-2.	F1-3.
F2. Mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides	F2-1.	F2-2.	F2-3.
F3. Tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides	F3-1.	F3-2.	F3-3.
F4. Mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes	F4-1.	F4-2.	F4-3.
F5. Õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida	F5-1.	F5-2.	F5-3.
F6. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:	F6-1.	F6-2.	F6-3.
F7. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana	F7-1.	F7-2.	F7-3.
F8. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor	F8-1.	F8-2.	F8-3.
F9. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, <i>ostinato</i> , kaasmäng, eelmäng, vahemäng	F9-1.	F9-2.	F9-3.
F10. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, <i>piano</i> , <i>forte</i> , fermaat	F10-1.	F10-2.	F10-3.
F11. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: laulurepertuaariga tutvustatakse märke <i>latern</i> , <i>segno</i> , <i>volt</i>	F11-1.	F11-2.	F11-3.

G. Õppekäigud			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
G1. Kirjeldab kogatud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil	G1-1.	G1-2.	G1-3.

G2. Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara	G2-1.	G2-2.	G2-3.
--	-------	-------	-------

3.3. II kooliastme õpitulemused muusikaõpetuses

6. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
- 2) laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
- 4) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasti;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 6) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- 8) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- 9) kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust;
- 10) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- 11) leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas.

Muusikaõpetus- 4. klass (70 tundi)

Hindamise kriteeriumid kõikide muusikaõpetuse komponentide osas

- A. Laulmine
- B. Pillimäng
- C. Muusikaline liikumine
- D. Omalooming
- E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu
- F. Muusikaline kirjaoskus
- G. Õppekäigud

A. Laulmine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
A1. Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest	A1-1.	A1-2.	A1-3.
A2. Seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g-G ²	A2-1.	A2-2.	A2-3.
A3. Rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes	A3-1.	A3-2.	A3-3.
A4. Laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule	A4-1.	A4-2.	A4-3.
A5. Laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Vörk), „Kas tunned maad“ (J. Berad), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Püha öö“ (F. Gruber)	A5-1.	A5-2.	A5-3.

B. Pillimäng			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
B1. Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> 'des	B1-1.	B1-2.	B1-3.
B2. Rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga	B2-1.	B2-2.	B2-3.
B3. Kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi	B3-1.	B3-2.	B3-3.

C. Muusikaline liikumine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
C1. Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi	C1-1.	C1-2.	C1-3.
C2. Tantsib eesti laulu- ja ringmänge	C2-1.	C2-2.	C2-3.
C3. Väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid	C3-1.	C3-2.	C3-3.

D. Omalooming			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
D1. Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i> 'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel	D1-1.	D1-2.	D1-3.
D2. Kasutab improvisatsioonides astmemudeleid	D2-1.	D2-2.	D2-3.
D3. Loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne	D3-1.	D3-2.	D3-3.
D4. Kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist	D4-1.	D4-2.	D4-3.

E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
E1. Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi	E1-1.	E1-2.	E1-3.
E2. Kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni	E2-1.	E2-2.	E2-3.
E3. Kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit	E3-1.	E3-2.	E3-3.
E4. Tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi	E4-1.	E4-2.	E4-3.
E5. On tutvunud Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt	E5-1.	E5-2.	E5-3.
E6. Iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika	E6-1.	E6-2.	E6-3.

oskussõnavara			
E7. Teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega	E7-1.	E7-2.	E7-3.

F. Muusikaline kirjaoskus			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
F1. Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: 	F1-1.	F1-2.	F1-3.
F2. Mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides	F2-1.	F2-2.	F2-3.
F3. Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega)	F3-1.	F3-2.	F3-3.
F4. Mõistab viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g-G ² tähendust ning kasutab neid musitseerides	F4-1.	F4-2.	F4-3.
F5. Mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C-a, G-e, F-d tähendust ning kasutab neid musitseerides	F5-1.	F5-2.	F5-3.
F6. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud	F6-1.	F6-2.	F6-3.
F7. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon	F7-1.	F7-2.	F7-3.
F8. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid)	F8-1.	F8-2.	F8-3.
F9. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: tempo, <i>andante</i> , <i>moderato</i> , <i>allegro</i> , <i>largo</i> , <i>ritenuto</i> , <i>accelerando</i> , <i>dünaamika</i> , <i>piano</i> , <i>forte</i> , <i>mezzopiano</i> , <i>mezzoforte</i> , <i>pianissimo</i> , <i>fortissimo</i> , <i>crescendo</i> , <i>diminuendo</i> ; 7) kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara	F9-1.	F9-2.	F9-3.

G. Õppekäigud			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
G1. Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil	G1-1.	G1-2.	G1-3.
G2. Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara	G2-1.	G2-2.	G2-3.

Muusikaõpetus- 5. klass (70 tundi)**Hindamise kriteeriumid kõikide muusikaõpetuse komponentide osas**

- A. Laulmine
- B. Pillimäng
- C. Muusikaline liikumine
- D. Omalooming
- E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu
- F. Muusikaline kirjaoskus
- G. Õppekäigud

A. Laulmine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
A1. Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest	A1-1.	A1-2.	A1-3.
A2. Seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega $g-G^2$	A2-1.	A2-2.	A2-3.
A3. Rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes	A3-1.	A3-2.	A3-3.
A4. Laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule	A4-1.	A4-2.	A4-3.
A5. Laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Vörk), „Kas tunnend maad“ (J. Berad), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Püha öö“ (F. Gruber)	A5-1.	A5-2.	A5-3.

B. Pillimäng			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
B1. Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> 'des	B1-1.	B1-2.	B1-3.
B2. Rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga	B2-1.	B2-2.	B2-3.
B3. Kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi	B3-1.	B3-2.	B3-3.

C. Muusikaline liikumine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
C1. Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi	C1-1.	C1-2.	C1-3.
C2. Tantsib eesti laulu- ja ringmänge	C2-1.	C2-2.	C2-3.
C3. Väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid	C3-1.	C3-2.	C3-3.

D. Omalooming			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
D1. Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i> 'sid keha-, rütmi- ja	D1-1.	D1-2.	D1-3.

helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud			
F7. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon	F7-1.	F7-2.	F7-3.
F8. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: tämbel, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid)	F8-1.	F8-2.	F8-3.
F9. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: tempo, <i>andante</i> , <i>moderato</i> , <i>allegro</i> , <i>largo</i> , <i>ritenuto</i> , <i>accelerando</i> , <i>dünaamika</i> , <i>piano</i> , <i>forte</i> , <i>mezzopiano</i> , <i>mezzoforte</i> , <i>pianissimo</i> , <i>fortissimo</i> , <i>crescendo</i> , <i>diminuendo</i> ; 7) kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara	F9-1.	F9-2.	F9-3.

G. Õppekäigud			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
G1. Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaalamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil	G1-1.	G1-2.	G1-3.
G2. Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara	G2-1.	G2-2.	G2-3.

Muusikaõpetus 6. klass (35 tundi)

Hindamise kriteeriumid kõikide muusikaõpetuse komponentide osas

- A. Laulmine
- B. Pillimäng
- C. Muusikaline liikumine
- D. Omalooming
- E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu
- F. Muusikaline kirjaoskus
- G. Õppekäigud

A. Laulmine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
A1. Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest	A1-1.	A1-2.	A1-3.
A2. Seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega $g-G^2$	A2-1.	A2-2.	A2-3.
A3. Rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes	A3-1.	A3-2.	A3-3.
A4. Laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule	A4-1.	A4-2.	A4-3.
A5. Laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti	A5-1.	A5-2.	A5-3.

hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Vörk), „Kas tunned maad“ (J. Berad), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Püha öö“ (F. Gruber)			
---	--	--	--

B. Pillimäng			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
B1. Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> 'des	B1-1.	B1-2.	B1-3.
B2. Rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga	B2-1.	B2-2.	B2-3.
B3. Kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi	B3-1.	B3-2.	B3-3.

C. Muusikaline liikumine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
C1. Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi	C1-1.	C1-2.	C1-3.
C2. Tantsib eesti laulu- ja ringmänge	C2-1.	C2-2.	C2-3.
C3. Väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid	C3-1.	C3-2.	C3-3.

D. Omalooming			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
D1. Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i> 'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel	D1-1.	D1-2.	D1-3.
D2. Kasutab improvisatsioonides astmemudeleid	D2-1.	D2-2.	D2-3.
D3. Loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne	D3-1.	D3-2.	D3-3.
D4. Kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist	D4-1.	D4-2.	D4-3.

E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
E1. Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi	E1-1.	E1-2.	E1-3.
E2. Kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni	E2-1.	E2-2.	E2-3.
E3. Kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit	E3-1.	E3-2.	E3-3.
E4. Tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi	E4-1.	E4-2.	E4-3.

E5. On tutvunud Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt	E5-1.	E5-2.	E5-3.
E6. Iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara	E6-1.	E6-2.	E6-3.
E7. Teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevatel õiguste ja kohustustega	E7-1.	E7-2.	E7-3.

F. Muusikaline kirjaoskus			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
F1. Mõistab allolevate helivälvuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: 	F1-1.	F1-2.	F1-3.
F2. Mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides	F2-1.	F2-2.	F2-3.
F3. Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega)	F3-1.	F3-2.	F3-3.
F4. Mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g-G ² tähendust ning kasutab neid musitseerides	F4-1.	F4-2.	F4-3.
F5. Mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C-a, G-e, F-d tähendust ning kasutab neid musitseerides	F5-1.	F5-2.	F5-3.
F6. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud	F6-1.	F6-2.	F6-3.
F7. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon	F7-1.	F7-2.	F7-3.
F8. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid)	F8-1.	F8-2.	F8-3.
F9. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: tempo, <i>andante</i> , <i>moderato</i> , <i>allegro</i> , <i>largo</i> , <i>ritenuto</i> , <i>accelerando</i> , <i>dünaamika</i> , <i>piano</i> , <i>forte</i> , <i>mezzopiano</i> , <i>mezzoforte</i> , <i>pianissimo</i> , <i>fortissimo</i> , <i>crescendo</i> , <i>diminuendo</i> ; 7) kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara	F9-1.	F9-2.	F9-3.

G. Õppekäigud			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
G1. Arutleb ja avaldab oma arvamust	G1-1.	G1-2.	G1-3.

muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil			
G2. Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara	G2-1.	G2-2.	G2-3.

3.4.III kooliastme õpitulemused muusikaõpetuses

Põhikooli lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- 2) laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- 4) oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 6) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguulisi ideid;
- 8) väljendab oma arvamust kuulatud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;
- 9) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- 10) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- 11) teab autoriõigusi ning sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi; huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus;
- 12) valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida;
- 13) kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes.

Muusikaõpetus - 7. klass (35 tundi)

Hindamise kriteeriumid kõikide muusikaõpetuse komponentide osas

- A. Laulmine
- B. Pillimäng
- C. Muusikaline liikumine
- D. Omalooming
- E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu
- F. Muusikaline kirjaoskus
- G. Õppekäigud

A. Laulmine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
A1. Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiude häälemurdeperioodil	A1-1.	A1-2.	A1-3.
A2. Mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides	A2-1.	A2-2.	A2-3.
A3. Kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii	A3-1.	A3-2.	A3-3.

üksikui ka rühmas lauldes			
A4. Osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti	A4-1.	A4-2.	A4-3.
A5. Laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule	A5-1.	A5-2.	A5-3.
A6. Laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Kalevite kants“ (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär)	A6-1.	A6-2.	A6-3.

B. Pillimäng			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
B1. Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> 'des	B1-1.	B1-2.	B1-3.
B2. Rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus	B2-1.	B2-2.	B2-3.
B3. Kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi	B3-1.	B3-2.	B3-3.

C. Muusikaline liikumine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
C1. Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid	C1-1.	C1-2.	C1-3.
C2. Väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid	C2-1.	C2-2.	C2-3.

D. Omalooming			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
D1. Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel	D1-1.	D1-2.	D1-3.
D2. Loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i> 'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel	D2-1.	D2-2.	D2-3.
D3. Kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid)	D3-1.	D3-2.	D3-3.
D4. Loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne	D4-1.	D4-2.	D4-3.
D5. Väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu	D5-1.	D5-2.	D5-3.

E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
E1. Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust	E1-1.	E1-2.	E1-3.
E2. Eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat	E2-1.	E2-2.	E2-3.

E3. Eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi	E3-1.	E3-2.	E3-3.
E4. Tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi	E4-1.	E4-2.	E4-3.
E5. On tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt	E5-1.	E5-2.	E5-3.
E6. Arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult	E6-1.	E6-2.	E6-3.
E7. Tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis)	E7-1.	E7-2.	E7-3.

F. Muusikaline kirjaoskus			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
F1. Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: 	F1-1.	F1-2.	F1-3.
F2. Mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik-taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides	F2-1.	F2-2.	F2-3.
F3. Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed)	F3-1.	F3-2.	F3-3.
F4. Mõistab helistike C-a, G-e, F-d (repertuaarist tulenevalt D-h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides	F4-1.	F4-2.	F4-3.
F5. Teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt	F5-1.	F5-2.	F5-3.
F6. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:	F6-1.	F6-2.	F6-3.
F7. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel, elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused	F7-1.	F7-2.	F7-3.
F8. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: rondo, variatsioon	F8-1.	F8-2.	F8-3.
F9. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika	F9-1.	F9-2.	F9-3.
F10. Kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara	F10-1.	F10-2.	F10-3.

G. Õppekäigud

Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
G1. Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil	G1-1.	G1-2.	G1-3.
G2. Kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara	G2-1.	G2-2.	G2-3.

Muusikaõpetus - 8. klass (35 tundi)

Hindamise kriteeriumid kõikide muusikaõpetuse komponentide osas

- A. Laulmine
- B. Pillimäng
- C. Muusikaline liikumine
- D. Omalooming
- E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu
- F. Muusikaline kirjaoskus
- G. Õppekäigud

A. Laulmine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
A1. Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil	A1-1.	A1-2.	A1-3.
A2. Mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides	A2-1.	A2-2.	A2-3.
A3. Kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii ükski kui ka rühmas lauldes	A3-1.	A3-2.	A3-3.
A4. Osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti	A4-1.	A4-2.	A4-3.
A5. Laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule	A5-1.	A5-2.	A5-3.
A6. Laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Kalevite kants“ (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär)	A6-1.	A6-2.	A6-3.

B. Pillimäng			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
B1. Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> 'des	B1-1.	B1-2.	B1-3.
B2. Rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus	B2-1.	B2-2.	B2-3.
B3. Kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi	B3-1.	B3-2.	B3-3.

C. Muusikaline liikumine

laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandiktaktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides			
F3. Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed)	F3-1.	F3-2.	F3-3.
F4. Mõistab helistike C-a, G-e, F-d (repertuaarist tulenevalt D-h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides	F4-1.	F4-2.	F4-3.
F5. Teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt	F5-1.	F5-2.	F5-3.
F6. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:	F6-1.	F6-2.	F6-3.
F7. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused	F7-1.	F7-2.	F7-3.
F8. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: rondo, variatsioon	F8-1.	F8-2.	F8-3.
F9. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika	F9-1.	F9-2.	F9-3.
F10. Kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara	F10-1.	F10-2.	F10-3.

G. Õppekäigud			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
G1. Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil	G1-1.	G1-2.	G1-3.
G2. Kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara	G2-1.	G2-2.	G2-3.

Muusikaõpetus - 9. klass (35 tundi)

Hindamise kriteeriumid kõikide muusikaõpetuse komponentide osas

- A. Laulmine
- B. Pillimäng
- C. Muusikaline liikumine
- D. Omalooming
- E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu
- F. Muusikaline kirjaoskus
- G. Õppekäigud

A. Laulmine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
A1. Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil	A1-1.	A1-2.	A1-3.

A2. Mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides	A2-1.	A2-2.	A2-3.
A3. Kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes	A3-1.	A3-2.	A3-3.
A4. Osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti	A4-1.	A4-2.	A4-3.
A5. Laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule	A5-1.	A5-2.	A5-3.
A6. Laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Kalevite kants“ (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär)	A6-1.	A6-2.	A6-3.

B. Pillimäng			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
B1. Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> 'des	B1-1.	B1-2.	B1-3.
B2. Rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus	B2-1.	B2-2.	B2-3.
B3. Kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi	B3-1.	B3-2.	B3-3.

C. Muusikaline liikumine			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
C1. Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid	C1-1.	C1-2.	C1-3.
C2. Väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid	C2-1.	C2-2.	C2-3.

D. Omalooming			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
D1. Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel	D1-1.	D1-2.	D1-3.
D2. Loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i> 'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel	D2-1.	D2-2.	D2-3.
D3. Kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid)	D3-1.	D3-2.	D3-3.
D4. Loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne	D4-1.	D4-2.	D4-3.
D5. Väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu	D5-1.	D5-2.	D5-3.

E. Muusikaline kuulamine ja muusikalugu			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
E1. Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot,	E1-1.	E1-2.	E1-3.

F10. Kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara	F10-1.	F10-2.	F10-3.
--	---------------	---------------	---------------

G. Õppekäigud			
Õpitulemused	Kujundava hindamise kriteeriumid		
	1. tase	2. tase	3. tase
G1. Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil	G1-1.	G1-2.	G1-3.
G2. Kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara	G2-1.	G2-2.	G2-3.

